

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซล
ครั้งที่ 1/2550
วันพฤหัสบดีที่ 4 มกราคม 2550
ห้องประชุม 203 ชั้น 2 กรมควบคุมมลพิษ

ผู้มาประชุม

- นายสุพัฒน์ หวังวงศ์พัฒนา ประธานอนุกรรมการ
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
- นายบัณฑิต ต้นเสถียร รองประธานอนุกรรมการ
ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและแผนงาน สำนักโรงงานอุตสาหกรรมสาขา 6
แทนผู้อำนวยการสำนักควบคุมวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- นางสาวอมรา ผลาชีวะ อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการส่วนควบคุมทางศุลกากร
สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ กรมศุลกากร
- นายปรกรณ์ ประเสริฐวงษ์ อนุกรรมการ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 8ว แทนผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ
กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
- นายสมศักดิ์ เจริญแจ่มอรุณ อนุกรรมการ
เจ้าหน้าที่การทูต 7 กรมองค์การระหว่างประเทศ
- นางสาวพิรุรา ดำริธรรมนิจ อนุกรรมการ
นิติกร 4 กองกฎหมาย แทนรองอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
- นางนภาพร แดดภู อนุกรรมการ
หัวหน้าฝ่ายสัญญา กองนิติการ กรมการประกันภัย
- นายปณิธาน วัชรปรีชาสกุล อนุกรรมการ
นักกฎหมายกฤษฎีกา 8ว แทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมายต่างประเทศ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- นางสาวสุรรัตน์ ชูวาพิทักษ์ อนุกรรมการ
นิติกร 4 กองนิติการ แทนผู้อำนวยการกองนิติการ กรมควบคุมมลพิษ
- นางสุนิ ปิยะพันธุ์พงศ์ อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ
- นางสาวธีราพร วิริวุฒิก อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการส่วนของเสียอันตราย
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ

12. นางสาวศิริกาญจน์ ศรีเลขา

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นักวิทยาศาสตร์ 8ว สำนักสนธิสัญญาและยุทธศาสตร์ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสิงห์ทอง ลาภพิเศษพันธุ์	ผู้อำนวยการกองเอเชียตะวันออก 4 กรมเอเชียตะวันออก
2. นายชนกฤต เหลืองอาสนทิพย์	นักวิชาการพาณิชย์ 5 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
3. นายกิติรัชต์ ภาณุพงศ์	เจ้าหน้าที่การทูต 5 กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
4. นางสาวธัญญรัตน์ มังคลรังษี	เจ้าหน้าที่การทูต 5 กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
5. นางสาวนาฏศุภางค์ โปษยานนท์	เจ้าหน้าที่การทูต 3 กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
6. นางสาวชมพูนุท โลहितานนท์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7ว กรมควบคุมมลพิษ
7. นายภัทรพล ตูลารักษ์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว กรมควบคุมมลพิษ
8. นางสาวสินีนาง วรณศรี	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 4 กรมควบคุมมลพิษ
9. นางสาวมกรา ทัพพูน	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 4 กรมควบคุมมลพิษ

ผู้ไม่มาประชุม (เนื่องจากติดราชการ)

ผู้อำนวยการฝ่ายสินค้า ท่าเรือกรุงเทพ

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายสุวัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ประธานอนุกรรมการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า สืบเนื่องจากกรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ 8 ธันวาคม 2549 กราบเรียนนายกรัฐมนตรี และสำเนาเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการใน 3 ประเด็นคือ 1) ยุติการเจรจาและลงนามในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) จนกว่าจะมีการเปิดเผยรายละเอียดทั้งหมดต่อสาธารณะ และเปิดเวลาให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษารายละเอียดทั้งหมด 2) ตัดเรื่องการยกเลิกภาษีนำเข้าขยะพิษจากญี่ปุ่นออกไปจาก JTEPA โดยสิ้นเชิง และ 3) พิจารณาให้สัตยาบันต่อข้อห้ามบาเซล เพื่อป้องกันประเทศจากการเป็นแหล่งทิ้งขยะอันตรายจากประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่าเรื่องนี้ควรมีนโยบายที่ชัดเจน และต้องปรึกษากับกระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการต่างประเทศ โดยมอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษดำเนินการนั้น กรมควบคุมมลพิษ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของเสียอันตรายและการกำจัด จึงเห็นควรเชิญคณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซล ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายระหว่างประเทศและการปฏิบัติตามอนุสัญญาบาเซล โดยเฉพาะกรมโรงงานอุตสาหกรรมที่ทำหน้าที่หน่วยงานผู้มีอำนาจตามอนุสัญญาบาเซล มาประชุมเพื่อพิจารณาประเด็นการนำเข้าขยะพิษจากญี่ปุ่น ภายใต้ JTEPA ในวันที่

วาระที่ 2 เรื่องการรับรองรายงานการประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณารายงานการประชุมครั้งที่ 2/2549 เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2549 และมีมติรับรองรายงานการประชุมโดยมีข้อแก้ไข ดังนี้

1. หน้า 1 แก้ไขตำแหน่งผู้มาประชุมลำดับที่ 2 จาก “...ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและวิชาการ...” เป็น “...ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและแผนงาน...”

2. หน้า 15 ข้อ 3) ย่อหน้า 2 บรรทัด 3 จาก “...เพื่อเสนอพิจารณาในการประชุม OEWG ทั้งนี้ผู้แทนกรมศุลกากรได้ตั้งข้อสังเกตให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมพิจารณาแนวทางในการนำเข้ายางรถยนต์ที่ใช้แล้วมาในประเทศ เพื่อประโยชน์ในการจัดการยางรถยนต์ที่ใช้แล้วในประเทศไทย” เป็น “...เพื่อเสนอพิจารณาในการประชุม OEWG”

3. หน้า 19 ย่อยย่อ (-) ที่ 3 บรรทัด 4 จาก “...เพื่อรองรับความเสียหายที่เกิดจากน้ำมันรั่วไหลในทะเล ซึ่งจัดเก็บค่าประกันภัยจากเจ้าของบ่อน้ำมันทั่วโลก” เป็น “...เพื่อรองรับความเสียหายที่เกิดจากน้ำมันรั่วไหลในทะเล ซึ่งจัดเก็บเงินสมทบกองทุนจากผู้นำเข้าน้ำมันในประเทศที่เป็นภาคี”

วาระที่ 3 เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมทราบ

3.1 สรุปผลการเข้าร่วมหารือและชี้แจงข้อเท็จจริงประเด็นขยะในการเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นภายใต้กรอบการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สืบเนื่องจากกรมควบคุมมลพิษได้รับการแจ้งประสานจากกระทรวงการต่างประเทศให้จัดส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมชี้แจงและแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องการเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นภายใต้ JTEPA ตามที่ปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2549 เวลา 13.00 น. ณ กระทรวงการต่างประเทศ และได้รับหนังสือจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอเชิญจัดส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชาพิจารณ์ JTEPA เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2549 เวลา 8.30 น. ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายเลขานุการฯ ได้สรุปผลการเข้าร่วมหารือและชี้แจงข้อเท็จจริงประเด็นขยะดังนี้

1. ความเป็นมาของการเสนอข่าวโจมตีการเปิดเสรีการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นภายใต้กรอบการเจรจา JTEPA ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สรุปได้ 2 ประเด็นคือ (1) NGO ไทยหยิบยกประเด็นญี่ปุ่นกับฟิลิปปินส์มีความร่วมมือในการจัดการของเสียเป็นการส่งเสริมให้ญี่ปุ่นนำขยะมาทิ้งในฟิลิปปินส์มากขึ้น และ (2) FTA Watch และสื่อมวลชนเสนอข่าวในทำนองว่าไทยจะเปิดเสรีนำเข้าขยะจากญี่ปุ่นจากการลดกำแพงภาษีการจัดการขยะ

2. ข้อมูลและความเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ (1) การปรับเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากรตาม Harmonized Code ฉบับปี ค.ศ. 2007 จะทำให้รายการสินค้าที่เจรจาขอลดภาษีภายใต้ JTEPA ต้องปรับพิกัดให้สอดคล้องระบบพิกัดใหม่ (2) การใช้รหัสพิกัดอัตราศุลกากรกับการควบคุมการนำเข้า-ส่งออกของเสียทำให้หน่วยงานอนุญาตคือ กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมศุลกากรสามารถตรวจสอบระหว่างกันเพื่อกำกับควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสียผ่านเข้าออกประเทศไทยได้ (3) การที่ประเทศไทยและญี่ปุ่นยังไม่ได้ให้สัตยาบันต่อข้อแก้ไขการห้ามส่งออกของเสียอันตราย (Ban Amendment) จะไม่กระทบต่อการปฏิบัติตามอนุสัญญาบาเซล (4) การควบคุมการนำเข้ากากของเสียประเทศไทยไม่อนุญาตให้นำกากของเสียเข้ามากำจัดขั้นสุดท้ายแต่ยอมให้มีการนำเข้มารีไซเคิลหรือใช้

3. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่ม NGO ที่เข้าร่วมประชุมยังมีความไม่เข้าใจ เรื่องการนำเข้าของเสียอันตรายดังกล่าวยังต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและข้อกำหนดของอนุสัญญาบาเซล และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4. นโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อการเจรจาเขตการค้าเสรี มี 3 ประเด็นคือ (1) ไทยจะไม่ระงับใช้หรือผ่อนผันใด ๆ ในมาตรการสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนกิจการการลงทุน ซึ่งมาตรการสิ่งแวดล้อมของไทยจะเป็นไปตามมาตรฐานเดิมหรือเข้มงวดขึ้นได้ในอนาคต (2) การจัดทำความตกลงการเปิดเสรีการค้าใด ๆ จะต้องไม่จำกัดสิทธิ์ในการปฏิบัติตามมาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ และการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และ (3) การลดภาษีกาของเสียต้องไม่กระทบต่อการควบคุมการนำเข้ากากของเสีย ในการนำเข้าต้องปฏิบัติตามกฎหมายภายในประเทศและระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ 4 เรื่องข้อเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

4.1 ประเด็นการนำเข้าขยะพิษจากญี่ปุ่น ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ

ไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาประเด็นนำเข้าขยะพิษจากญี่ปุ่น ภายใต้ JTEPA ซึ่งสืบเนื่องจากกรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ 8 ธันวาคม 2549 กราบเรียนนายกรัฐมนตรีนครี และสำเนาเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้ศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1) กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย ประกอบด้วย อนุสัญญาบาเซลและกฎหมายหลักภายในประเทศโดยกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการคลัง 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย ประกอบด้วย หน่วยงานผู้มีอำนาจศูนย์ประสานงานอนุสัญญาบาเซล หน่วยงานสนับสนุน และคณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซล 3) ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาจากกรณีศึกษาของ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างญี่ปุ่นกับฟิลิปปินส์ (Japan-Philippines Economic Partnership Agreement : JPEPA) และ 4) รายการพิกัดสินค้าที่อาจเข้าข่ายของเสียซึ่งถูกควบคุมตามอนุสัญญาบาเซลและพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

1. ประธานอนุกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับผลกระทบจากการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าประเภทกากของเสีย โดยเฉพาะที่เป็นของเสียอันตราย จากเดิมเป็นร้อยละ 0 ภายใต้ความตกลง JTEPA ว่าอาจมีผลในการส่งเสริมให้มีการนำเข้ากากของเสียมาในประเทศไทยมากขึ้น อาจทำให้เกิดข้อผูกพันในการนำเข้าสินค้าประเภทกากของเสียจากญี่ปุ่นมายังประเทศไทยเช่นเดียวกับกรณีความตกลง JPEPA และอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิและพันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ความตกลงอื่นๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี แต่ประเทศญี่ปุ่นไม่ได้เป็นภาคี โดยเฉพาะกรณีที่อยู่ในอนาคตประเทศไทยอาจจะให้สัตยาบัน

ทั้งนี้ประธานอนุกรรมการได้เสนอให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาประเด็นกรณีศึกษาของ JPEPA ที่ฝ่ายเลขานุการฯ ได้สรุปจากบทความเรื่อง Domestic and International Law Implications of the JPEPA ใน 6 ประเด็น คือ

(1) JTEPA จะมีความขัดแย้งกับกฎหมายในประเทศหรือความตกลงระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิมและข้อตกลงที่จะเกิดขึ้นภายหลังจะมีความศักดิ์สิทธิ์กว่ากฎหมาย/ข้อตกลงเดิมหรือไม่

(2) ใน Article A ใน JTEPA ระบุว่าให้แต่ละภาคีศึกษาความเป็นไปได้ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย/กฎระเบียบ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ JTEPA ถ้ากฎหมาย/กฎระเบียบเหล่านั้นไม่ได้มีความจำเป็นอีกต่อไปหรือสามารถลดความเข้มงวดลงได้

(3) Article II(4) ของ JPEPA ระบุว่า หากข้อตกลงนี้และข้อตกลงอื่นๆ นอกเหนือไปจากข้อตกลง WTO และ Treaty of Amity, Commerce and Navigation ระหว่างฟิลิปปินส์กับญี่ปุ่น มีความไม่สอดคล้องกัน ให้แต่ละภาคีปรึกษาหารือกันเพื่อหาทางออกร่วมกัน ซึ่งหมายความว่าถ้าอนุสัญญาบาเซลไม่สอดคล้องกับ JPEPA ก็ให้ฟิลิปปินส์กับญี่ปุ่นเจรจาตกลงกัน ทั้งๆ ที่พันธะผูกพันของอนุสัญญาบาเซลไม่ควรนำมาสู่การเจรจาอมความกันได้

(4) หาก JPEPA ผ่านสภาเห็นชอบแล้ว ผู้นำเข้าของเสียอันตรายจากญี่ปุ่นจะใช้ข้อตกลงนี้ เป็นบรรทัดฐานในการฟ้องรัฐบาลฟิลิปปินส์หากฟิลิปปินส์ไม่ยินยอมให้นำเข้าของเสียอันตราย

(5) รัฐบาลญี่ปุ่นได้กล่าวไว้ว่าจะไม่ยินยอมให้มีการส่งออกของเสียอันตราย หากรัฐบาลฟิลิปปินส์ไม่อนุมัติการส่งออกดังกล่าว แต่ภายใต้ข้อตกลง JPEPA นี้แทบจะถือว่ารัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ให้ความยินยอมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

(6) หมวดรายการสินค้าที่อัตราภาษีลดเหลือร้อยละ 0 แล้ว มักจะได้สิทธิผ่านเข้าโดยไม่มีการตรวจตราอย่างเข้มงวดมากเท่ากับสินค้าอื่นที่ยังมีอัตราภาษีมากกว่าร้อยละ 0

2. นายสิงห์ทอง ลาภพิเศษพันธุ์ ผู้แทนกรมเอเชียตะวันออก ได้ชี้แจงว่าประเด็นการลดภาษีสินค้าที่อยู่ในบัญชีรายการในร่างความตกลง JTEPA ไม่ได้หมายความว่าประเทศไทย จะต้องยอมให้มีการนำเข้าของเสียอันตรายจากประเทศญี่ปุ่นมาทิ้งในประเทศไทยโดยไม่มีเงื่อนไข เป็นเพียงการระบุว่าอัตราภาษีจะลดลง แต่กฎเกณฑ์การควบคุมการนำเข้ายังคงมีอยู่ ซึ่งคณะเจรจา ของประเทศไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ใช่ข้อบทที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยต้องยกเลิกการควบคุมการนำเข้าสินค้าบางรายการตามกฎหมายภายในประเทศกำหนด หรือมาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่แต่อย่างใด โดยยกตัวอย่างกรณีประเทศญี่ปุ่นลดภาษีการนำเข้าผลไม้เมืองร้อนให้ประเทศไทยจากเดิมเป็นร้อยละ 0 นั้นไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยจะสามารถส่งออกผลไม้เมืองร้อนไปยังประเทศญี่ปุ่นได้โดยเสรีและไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือมาตรฐานสุขอนามัยที่ประเทศญี่ปุ่นกำหนดไว้

3. นางสาวชญัญรัตน์ มังคลรังษี ผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ซึ่งร่วมในคณะเจรจา JTEPA ด้วย ได้ชี้แจงประเด็นกรณีศึกษา JPEPA กับ JTEPA ดังนี้

ประเด็นที่ (1) การจัดทำ JTEPA อยู่บนพื้นฐานของกฎหมายของไทยในปัจจุบัน และจะไม่มีกรออกกฎหมายใหม่ ดังนั้นจะไม่มีผลกระทบต่อกฎหมายที่มีอยู่ รวมถึงกฎหมายปัจจุบันที่

ประเด็นที่ (2) จากการตรวจสอบเบื้องต้น JTEPA ไม่มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกับ JPEPA ว่าให้แต่ละภาคศึกษาความเป็นไปได้ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย/กฎระเบียบ ที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติตาม JTEPA ถ้ากฎหมาย/กฎระเบียบเหล่านั้นไม่ได้มีความจำเป็นอีกต่อไปหรือสามารถลด ความเข้มงวดลงได้

ประเด็นที่ (3) JTEPA เป็นไปตามความตกลง WTO และเท่าที่ผ่านมาความตกลง WTO ไม่เคยมีปัญหา กับอนุสัญญาฯระหว่างประเทศใดๆ มาก่อนรวมทั้งอนุสัญญาบาเซล นอกจากนี้ JTEPA ได้ มีบทบัญญัติในข้อ 11 ว่าด้วยความสัมพันธ์กับความตกลงอื่นๆ “ภาคียังคงยืนยันในสิทธิและพันธกรณี ของตนภายใต้ความตกลง WTO และความตกลงอื่นๆ ที่ภาคีทั้งสองได้เป็นภาคีอยู่ ในกรณีที่มีความไม่ สอดคล้องกันระหว่าง JTEPA และความตกลง WTO ขึ้น ความตกลง WTO จะชนะ”

ประเด็นที่ (4) ผู้นำเข้าของเสียอันตรายจากญี่ปุ่นจะใช้ JTEPA ฟ้องรัฐบาลไทยใน กรณีที่รัฐบาลไทยไม่ยินยอมให้นำเข้าของเสียอันตรายไม่ได้ เนื่องจากภายใต้ JTEPA ภาคเอกชน จะฟ้องร้องรัฐบาลในบทการคำสั่งนำเข้า กรณีการนำเข้า-ส่งออกไม่ได้ แต่จะฟ้องร้องได้เฉพาะที่เกี่ยวกับ บทการลงทุนเท่านั้น

ประเด็นที่ (5) การนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตรายภายใต้ JTEPA เป็นไปในทำนอง เดียวกันกับภายใต้ WTO คือ ไม่เกี่ยวข้องกับ การให้ความยินยอมต่อการนำเข้าของเสียอันตรายภายใต้ อนุสัญญาบาเซล JTEPA จึงจะไม่กระทบต่อการใช้สิทธิของรัฐบาลที่จะไม่ยินยอมให้มีการส่งออกหรือ นำเข้าของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซล

ประเด็นที่ (6) การลดอัตราภาษีหมวดรายการสินค้าเหลือร้อยละ 0 ไม่เป็นการยืนยัน ให้มีการนำเข้าสินค้าได้ เช่นเดียวกับที่ผู้แทนกรมเอเชียตะวันออกได้ชี้แจงแล้ว

4. ประธานอนุกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตที่ประเทศไทยจะมีสิทธิในการอนุญาตหรือไม่ อนุญาตการนำเข้าสินค้าที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมภายใต้ JTEPA ได้นั้น ไม่สามารถกระทำได้ง่าย ต้องพิสูจน์ว่าสินค้านั้นมีผลกระทบจริง ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานสากล ที่ทุกประเทศยอมรับ และต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) หรือไม่

5. นางสาวธัญญรัตน์ ได้ชี้แจงต่อกรณีข้อสงสัยของประธานอนุกรรมการว่า JTEPA ไม่ มีการกำหนดไม่ให้มีการห้ามนำเข้าเหมือนข้อ 11 ของ GATT แต่มีเฉพาะเรื่องของการลดภาษี และ ประเทศไทยยังคงสิทธิทุกประการตามความตกลง GATT ข้อ 20 ในการห้ามนำเข้าสินค้าที่มีผลกระทบต่อ สุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งยกเว้นใน 2 เดือนไซ กล่าวคือจะต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่มีเหตุผลหรือการกีดกันทางการค้าอย่างแอบแฝง ตัวอย่างเช่น หากไทยควบคุมการนำเข้าสินค้า บางอย่างเพราะถือว่าอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์ ไทยก็อาจต้องมีมาตรการควบคุมที่เท่าเทียมกันสำหรับ สินค้าประเภทเดียวกันที่ผลิตภายในประเทศด้วย

6. นายธนกฤต เหลืองอาสนธิพิย์ ผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ได้ให้ข้อมูลว่า คณะเจรจา ของรัฐบาลไทยได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดท่าทีการเจรจาให้มีความสอดคล้อง

7. รองประธานอนุกรรมการ ในฐานะหน่วยงานผู้มีอำนาจ ของอนุสัญญาบาเซล ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการส่งเสริมการเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจซึ่งนำไปสู่การลดกำแพงภาษีสินค้าเกือบทุกประเภทว่าจะสามารถก้าวท้าวอนุสัญญาระหว่างประเทศได้หรือไม่ ซึ่งการที่ประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญาบาเซลในการนำเข้าของเสียจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาบาเซลและกฎหมายภายในประเทศอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ปัจจุบันกากของเสียเริ่มกลายเป็นสินค้าที่มีมูลค่านำมาใช้ประโยชน์ได้ จึงมีการค้าขายกากของเสียระหว่างประเทศได้ โดยประเทศไทยอนุญาตให้นำกากของเสียเข้ามารีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์เป็นวัตถุดิบได้ ซึ่งในประเด็นนี้ นางสาวธัญญรัตน์ ได้ชี้แจงว่า ประเด็นการลดกำแพงภาษีในความตกลง JTEPA ไม่สามารถก้าวท้าวอนุสัญญาระหว่างประเทศได้ ตามข้อ 11 ใน JTEPA ที่ได้กล่าวมาแล้ว

8. ที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตตามข้อ 11 ว่า JTEPA ยืนยันสิทธิของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นภายใต้ความตกลง WTO และความตกลงอื่นๆ ที่ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นเป็นภาคี แต่อย่างไรก็ตามยังมีข้อสงสัยว่า JTEPA จะกระทบต่อสิทธิและพันธกรณีของประเทศไทย ภายใต้ความตกลงอื่นๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี แต่ประเทศญี่ปุ่นมิได้เป็นภาคี โดยเฉพาะกรณีที่ในอนาคตประเทศไทยอาจจะให้สัตยาบันต่อข้อแก้ไขการห้ามส่งออกของอนุสัญญาบาเซล หรือความตกลงพหุภาคีอื่นๆ โดยที่ประเทศญี่ปุ่นไม่ได้ให้สัตยาบันด้วยหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมได้ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเพื่อตรวจสอบในประเด็นดังกล่าวและแจ้งให้คณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซลทราบด้วย

9. ผู้แทนกรมศุลกากร ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากรตาม Harmonized Code ฉบับปี ค.ศ. 2007 ขององค์การศุลกากรโลก ซึ่งกำหนดรหัส 10 หลัก โดยจะแยกรหัสสินค้านำเข้าที่เป็นของเสียที่สำคัญที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมออกจากรหัสสินค้าทั่วไป ซึ่งเริ่มบังคับใช้แล้วตั้งแต่ 1 มกราคม 2550 ขณะนี้กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงพิกัดอัตราศุลกากรให้สอดคล้องตามระบบฮาร์โมนิไซส์ใหม่

10. ฝ่ายเลขานุการได้ตั้งข้อสังเกตเรื่องพิกัดอัตราศุลกากรในรายการสินค้าที่จะมีการลดภาษีนำเข้าใน JTEPA ว่าควรมีการแยกพิกัดอัตราศุลกากรตามที่กระทรวงการคลังได้ปรับปรุงใหม่ (10 หลัก) ซึ่งมีการแยกพิกัดอัตราศุลกากรของรายการสินค้าที่เป็นของเสียอันตรายแยกออกจากของเสียไม่อันตราย ทั้งนี้เนื่องจากพิกัดอัตราศุลกากรเดิม 4 หลักนั้น ได้มีการรวมหมวดสินค้าอันตรายและไม่อันตรายอยู่ด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น พิกัด 38.25 ผลิตภัณฑ์ที่เหลือจากอุตสาหกรรมเคมีหรือจากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกันที่ไม่ได้ระบุไว้ในที่อื่น ประกอบด้วยพิกัด 3825.10.00 ขยะเทศบาล เป็นของเสียไม่อันตราย 3825.20.00 ตะกอนจากน้ำเสีย เป็นของเสียไม่อันตราย ในขณะที่พิกัดอัตราศุลกากร 3825.30.00 ของเสียจากสถานพยาบาล ของเสียที่เป็นตัวทำลายอินทรีย์ เป็นของเสียอันตราย เป็นต้น นอกจากนี้พบว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2549 ที่ผ่านมามีรายงานสถิติการนำเข้าของเสียอันตรายในพิกัด

11. ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการติดตามและกำกับควบคุมการนำเข้าของเสียอันตรายมาในประเทศไทย ที่ประชุมจึงได้ขอให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาปรับแก้พิกัดอัตราศุลกากรสำหรับสินค้าที่จะมีการลดภาษีนำเข้าใน JTEPA ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังได้ปรับปรุงใหม่ โดยให้ระบุถึงพิกัดอัตราศุลกากรย่อยที่เป็นของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซลและกฎหมายภายในประเทศ ทั้งนี้ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำรายการพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นของเสียอันตรายดังกล่าวส่งให้สำนักงานเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่นเพื่อดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป

มติที่ประชุม 1. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเพื่อตรวจสอบในประเด็นข้อสงสัยว่า การลงนามความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) จะมีผลกระทบต่อสิทธิและพันธกรณีของประเทศภายใต้ความตกลงอื่นๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี แต่ประเทศญี่ปุ่นมิได้เป็นภาคี โดยเฉพาะกรณีที่อยู่ในภาคต่อประเทศไทยอาจจะให้สัตยาบันต่อข้อแก้ไขการห้ามส่งออกของอนุสัญญาบาเซล หรือความตกลงพหุภาคีอื่นๆ โดยที่ประเทศญี่ปุ่นไม่ได้ให้สัตยาบันด้วยหรือไม่

2. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำรายการพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซลส่งให้สำนักงานเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น กระทรวงการต่างประเทศและตั้งข้อสังเกตให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาปรับแก้พิกัดอัตราศุลกากรสำหรับสินค้าที่จะมีการลดภาษีนำเข้าใน JTEPA ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังได้ปรับปรุงใหม่ โดยให้ระบุถึงพิกัดอัตราศุลกากรย่อยที่เป็นของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซลและกฎหมายภายในประเทศ

วาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

ที่ประชุมได้เห็นชอบในหลักการในการยกฐานะของคณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซลจากเดิมที่เป็นคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ให้เป็นคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อให้มีฐานะเทียบเท่ากับคณะอนุกรรมการอนุสัญญา Rotterdam และอนุสัญญาสตอกโฮล์ม และสามารถตัดสินใจในระดับนโยบายได้มากขึ้น โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ คณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซล จัดทำวาระเสนอคณะกรรมาการควบคุมมลพิษและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา ต่อไป โดยปรับปรุงองค์ประกอบให้ประธานเป็นระดับรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย ให้อนุกรรมการเป็นผู้แทนระดับกรม และเพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการจัดการของเสียอันตราย และปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซล เพื่อให้สอดคล้องกับฐานะของคณะอนุกรรมการอนุสัญญา Rotterdam และอนุสัญญาสตอกโฮล์ม และให้สามารถแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาเรื่องหนึ่งเรื่องใดภายใต้กรอบของคณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซลได้

เลิกประชุมเวลา 16.00 น.

นางสาวมกรา ทัพพุน
นางสาวธีราพร วิริวุฒิกกร
ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสุณี ปิยะพันธ์พงศ์
ผู้ตรวจรายงานการประชุม